

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Pénzküldemények a

„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlköázásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
— sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. március 12.

24. szám.

Néhány szó az őserdőkről.

A mai szép erdei flóránk, az erdei virágos növények, fűnemek és bokrok egyaránt, az erdei csodálatosan gazdag rovarvilág, a sok éneklő madár, mely épen az erdei rovarvilághoz van kötve, az ember irtó szerepének megindulta előtt, sőt valószínűleg az ember első megjelenése előtt képződött ki, még az őállapotban. Biztos tehát, hogy az őállapot, tehát az őserdők hajdani állapota, kedvezett a heliofil, vagyis a napot kedvelő faunának és flórának. Mert ha nem kedvezett volna, nem is fejlődhetett volna ki az a tömérdek állat- és növényfaj, melyeknek léte az erdőhöz van kötve, de amellet a napfényhez is.

Kétségtelen tehát az is, hogy az őserdőkben is bőven voltak tisztások, napos helyek, ahol a heliofil állat- és növényvilág vigan és gazdagon tenyészett. Sőt valószínűnek tartom, hogy az őserdőkbe több barátságos napfény jutott be és ehhez képest több növény- és állatfaj is élt bennük, mint a modern mesterséges erdőkben.

Ez onnan van, mert az „erdőirtás” nem emberi találmány, hanem erdőirtó faktorok régesrégén működtek már a földön, mikor embernek hire sem volt még.

A szárazabb erdőségeken különösen a fenyvesekben, villámcsapások nemcsak ma okoznak erdőégéseket, hanem okoztak az ősidőkben is. És ámbár az erdőégések napjainkban is óriási erdőterületeket tarolnak le, (hiszen csupán az

Egyesült Államokban évenként több millió hold erdő esik ezeknek a tüzeseteknek áldozatául), mégis valószínű, hogy az őserdőkben a tűz még borzasztóbban pusztított, ha kiütött, mint napjainkban. Mert most az ember a maga érdekében igyekszik az erdőégést lokalizálni; de akkor, mikor ember még nem volt, vagy legalább nem lépett közbe, az erdő mindaddig égett, amíg nedvesebb állabokhoz nem ért, vagy pedig az eső el nem oltotta, vagy az erdőn végig nem jutott.

A nedvesebb helyeken, kivált a lombos fák tövében, hatalmas erdőirtó volt a hód is, melyet az erdészek épen e miatt a legutóbbi időkig nem is kíméltek. Folyók és patakok környékén tömérdek tisztásnak kellett régente ettől az állattól származni, ha nem is rögtön, de a századok és évezredek folyamán. Mert az elvénült és kidőlt fa helyén a hód új faállományt nőni nem engedett és így a ritkulásnak és tisztulásnak folyvást nagyobb arányokat kellett ölteniök, annál is inkább, mivel a hódok jó messze el szoktak kalandozni fészkeiktől. Mivel régente a hód nemcsak egész Európában, de Ázsia és Amerika északi feleiben is óriási mennyiségben élt, föltehető, hogy a síkságok és dombvidékek folyóinak és patakjainak mentén mindenféle megtisztította a talajt a sűrű erdőségtől, úgy, hogy a napsugár bejutott oda és a napfény megszámlálhatatlan, ma már nagyrészt kihalt gyermeke, t. i. a tömérdek rovarédesgető virág, a pázsitfüvek, a sok mindenféle rovar, melyek

élete a virágokhoz van kötve, azután velük együtt a sok énekes madár is, megannyi paradicsomot nyert az érdekes rágcsáló állat közreműködése nyomán.

Ahol akár a hód, akár a szúbogarak (mert helylyel-közzel ezek is hatalmas erdőirtók), akár a tűz, akár egyéb állatok és tényezők tisztásokat teremtettek, ott más tényezők is közreműködtek abban, hogy egyhamar új, sűrű, sötét erdő ne keletkezhessék újból. Különösen nagy szerepük volt e tekintetben a nagyobb növényevő emlősöknek, kivált a kérődzőknek. A tulokfélék, melyek hajdan — mint Észak-Amerika mutatta — elképzelhetetlenül nagy tömegekben járták bolygónk sík és dombos tájait, mindenüvé bevonultak, ahol a föntebbi okok folytán erdőirtások keletkeztek; és ahol ők sok ezer főből álló csordáik képében csak néhány napig legeltek is, ott az azon évi facsemetenövedéknek bizonyára vége volt. Majdnem kétségtelen, hogy a beláthatatlan kiterjedésű észak-amerikai füves térségek, a prairiek, épen a valamikor sok milliónyi egyénből álló amerikai bölényállományának köszönhatték, hogy gyepes térségek maradtak, melyeken erdők nem tudtak felcseperedni. Mert a talaj minőségével és a klímával ezt megmagyarázni nem lehetne. Hiszen a prairieken megtelepedett farmerek mesterséges faültetvényei szépen prosperálnak. A legelő állatoknak még más szerepük is volt. Ők különösen a pázsitféléket szerették (a gramineákat), a magasabb

rangu, a kétszikű virágos növényeket ellenben kevésbé. Ez utóbbiakat pedig a pázsitfélék nagyon szeretik elnyomni. A kérődzők és egyéb pázsitlegelő emlősök tehát azzal, hogy a pázsitfűveket időnkint legelték, módot nyújtottak a kétszikű és általában a magasabb rangú virágos növényeknek, hogy a gramineákkal sikeresen konkurrálhassanak és magukat föntarthassák.

Ne feledjük továbbá azt sem, hogy még számtalan egyéb fairtó állat volt, magasabb és alacsonyabb rangú. A mammutok, orrszarvuak (az utóbbiak az elefántokkal még ma is) pusztították az erdő sűrűjét. Az orrszarvuak és mammutok valamikor a mérsékelt öv tájain is éltek, még pedig, miként a csontletek mutatják, nagy mennyiségben. Ahol tanyáik vagy vándorutjaik voltak, ott bizony fanövés nem bolygult. Az orrszarvuak a fákat tövestül tépték ki a talajból, ahogyan még napjainkban is teszik a tropikus tájakon.

Egyhangú erdőség főleg a nagyon nedves helyeken van és azután fenyvesek táján, mivel ezeken a helyeken aránylag kevés fafaj bírja föllelteni létének kedvező föltételeit. Ellenben a mérsékelt nedvességű és amellet nem nagyon zord helyeken nagyon sok faféle tenyészik buján és bizonyos, hogy ilyen helyeken az erdők is változatosak voltak. Hogy az ősi német erdők ott, ahol a tölgy jól érezte magát, vegyes erdők (német szóval: „Mischwälder“) voltak, ezt a régebbi emlékek nyomán a mai kutatók hatá-

A vadonban.

— H. K. —

Bokrok és homok, homok és bokrok, a meddig csak a szem ellát. A leáldozó nap egy csomó embert világított meg, kik egy tábornőt körül voltak összegyűlve. Bátor, vakmerő alakok, az ó-világ minden nemzetisége képviselve volt köztük, még ausztráliai bushrangerek is. Összehajtogatják gypjutakaróikat, kicsomagolják az élelmiszeres tarisznáikat s vacsorát készítenek, mely konzervekből, kenyérből és teából áll. A nap forrósága után hideg éjszaka következik. A tüzet derekasán szítják. Elmondják élményeiket és nézeteiket a bokros vadonban töltött időről. Reggel az egész csapat tovább fog indulni Thompson Station felé, hol mint juhnyírók szép pénzt remélnek nyerni. John Tinny, a barna arcú szép óriás csendesebb, mint a többi.

— Old Chap, — mondja neki egy jókedvű vörös ir, — miért nem mulatsz velünk?

— Bizonyosan a szép Olivára gondol, a ki most Port-Augustában bizonyára másokkal kacérkodik, — mondja Jeffroy Goulden.

— Nem, dear fellows. Ma egy esztendeje rettentő élményem volt.

— Elmondani, elmondani.

— Helyes, de előbb igyunk egyet, — mondá John Tinny.

Bádofülkékben erősen megrumozott tea jár körbe. Minden nyugodt, csak a lovak vihognak a közelben s vad kutyák ugatnak a távolban. A férfiak rágyújtottak kurta pipájukra s feszülten figyeltek John Tinnyre.

— A múlt évben — kezdé — mikor Port-Cartisból a szárazföld belseje felé igyekeztem, hogy Alexandralandba menjek, a hol nagyon jó kereset kínálkozott, a nyár oly forró volt, mint még soha. A láthatár végéig száradt bokrok. Csak az itt növegyér fű szolgált szegényes takarmánnyal a lovam számára. Két heti ut után végre Flindersbe érkeztem, honnan a Hampton-Station

rozottan megerősítik. A tölgyesek, különösen a dombvidékeken sohasem szoktak olyan egyhanguak lenni, mint például a fenyvesek. De, mint említettem, számtalan faktor működött közre, hogy zárt tömegeik helyenkint megritkuljanak, sőt bennük verőfényes tisztások is keletkezzenek, ahol azután a bokrok is jól érezték magukat.

Hanem ezzel szemben igenis azt mondhatjuk, hogy a mai modern műerdők már igazán egyhanguak és lehangolók. Mert a műerdőt az erdészek sűrűn ültetik, hogy a fák törzsei egyenesen és sudár termettel nőjjenek a magasba és hogy alattuk bokor és egyéb alacsonyabb növényzet ne prosperálhasson. A bokrokat az újabb erdészet általában számüzi az erdőkből, majdnem úgy, mint a mezőgazda a konkolyt és a vadrepcét a szántóföldekről. Azonkívül a műerdőt szabályosan és tömegében egy fafajból ültetik, nagyon is gondoskodva arról, hogy rések ne maradjanak, hanem minden négyszögölnyi terület fanövendékre használdjék.

Igy az erdő kétségtelenül jobban jövedelmez. Egyáltalában eszem ágában sincs, hogy ez ellen az üzem ellen prédikáljak. Csakhogy az ilyen erdő bizony nem szép. Üditőt nem sokat találunk benne, mivel a napfény és a levegő áramlata ott nem érvényesülhetnek.

Hogy olyan erdős területek is, melyeket ilyen modern módon telepítettek és kezelnek, időnkint már az „üzem“ következtében is meg-

nyilnak helyenkint a napfény és levegő számára, ez kétségtelen, mert hiszen időszakos turnusokban kivágják az állabokat és az ilyen vágások pár évig nem árnyékolódnak be. Ilyenkor azután igyekszik is a virágos növényzet felhasználni az ilyen vágásokat, hogy rövid exisztenciát szerezzen magának. Bokrok is próbálkoznak bennük megtelepedni, de nem sokra mehetnek, mert próbálkozásuk csak pünkösdi királyság. Az erdővágás pár év alatt megint sűrű fás állabbá nő és ilyenkor, ha jónak látják, a bokrokat még emberi kézzel is irthatják belőlük. Állandó helye tehát az efféle vágásokban a heliofil alacsonyabb növényzetnek nincs. Valamint a napot kedvelő erdei állatvilágnak sem.

Ezek a kérdések napjainkban aktuálisak. Mert épen most folyik külföldön a pusztuló állat- és növényvilág megmentése, melyet a kultúra és ezzel kétségtelenül a modern erdészet is, alapjaiban fenyeget. De az is bizonyos, hogy akkor, ha ezeknek a pusztuló virágoknak és napkedvelő erdőtisztás-növényzetnek az ősszállapotbelihez hasonló otthonokat akarunk teremteni, akkor azt a munkát, melyet hajdan a hódok, mammutok, orrszarvuak, böiények és egyéb természetes faktorok játszottak, napjainkban az embernek magának kell magára vállalnia, mivel azok az állatok már eltűntek és nélkülük az erdők, egészen magukra hagyva, megint sűrű, sötét helyekké válnának, melyekből a többi növény és az ezekhez kötött állatok kipusztulná-

csak husz egynéhány mértföldnyire volt. Egy barátomnak nagy juhászata volt ott.

Flindersben rövid ideig tartózkodtam, azután tovább a sivár vadonba. A nap égetően sütött, lovaím lesóványodtak, teherhordó lovam csak a legszükségesebbeket vitte, mert minden fölösleget egyszerűen eldobtam. Képzeltetek örömet, mikor egy este egy kis farmhoz érkeztem.

Szállást kértem magamnak s abrakot a lovaímnak. A farmerné, egy vastag, barnahaju csinos némbér vizsgálódva nézett rám. „All right“, mondá. Miután lovaímat ellátta, tágas szobába vezetett, kikérdezett utam célja felől, s mindenre őszintén megfelelttem. Mikor aludni akart menni, vonakodva mondá:

— A mellékszobában fekszik a férjem, a ki tegnap halt meg. Ott kell aludnia, mert más helyem nincs.

Bánom is én, gondoltam magamban. Különb helyeken is aludtam én már, mint halottak mellett. Beleegyeztem, fekvőhelyet készített s jó éjszakát kívánt.

A halott egy keskeny ágyon feküdt. Kíváncsi lévén, hogy ki az én hálótársam, föllebbentettem róla a takarót

s megpillantottam — James Millnert, régi jó barátomat. Így kellett tehát viszontlátnom a vakmerő vadászt és a fáradhatatlan aranyásót?

Sokáig nem tudtam lenyugodni. A szomszéd szobában halk suttogást hallottam, vagy talán tulfeszített idegeim üzték velem játékukat? Hiszen az özvegyen s rajtam kívül senki nem volt a házban.

Végre azonban győzött a természet s elaludtam.

Pár órát szundikálhattam, mikor fénysugár hatolt a szemembe. Hunyorgattam egyideig, azután pedig, mikor hozzászóltam, a vélt halottat láttam magam előtt puskával kezében. Megtöltötte két golyóra. Rémulve ugrottam föl, de mielőtt valamit szólhattam volna, ezt mondá nyugalommal.

— Kelj föl barátom, öltözködjél fel, valami fog történni.

Ezzel bement a másik szobába. Gunyos kacagását hallottam, azután gyors egymásutánban két lövés dördült el.

Remülten ugrottam fel, gyorsan felöltözködtem, mikor ismét megjelent s két ásót hozott magával. Föl-

nak. Ezeket a helyeket tehát az embereknek kell ritkítani, bennök mesterséges tisztásokat létrehozni, a gyengébben növvő, vagy általában alacsonyabb növényzetet, ha kell, mesterséges védelemben részesítenie. Sőt az is valószínű, hogy a tisztásokba helyenkint mérsékelt számú szarvasmarhát is kell majd bebocsátani, hogy a pázsitfűveket, melyek különösen a kétszínű növényzetet elnyomhatnák, korlátozzák növésükben. Hogy az ősállapotban is így volt, az kétségtelen. Mert a legtöbb magasabb rangú növénynek sajátos (keserű, fanyar) ízei, valamint sokféle szaguk, ugyancsak a sokban kifejlődött mérgező anyagok, a bokrok és egyébek tövisei és tüskéi első sorban arra valók voltak, hogy a legelő ősállatok ne őket, hanem a velük konkurráló pázsitféléket rágják le.

Németországban most az északnémet pusztákat (Heiden), melyeken a hangafélék és sok egyéb jellemző növényfajok élnek, egyes tipikus részeikben megakarják menteni természetes mi voltukban az ekétől. E végből általában meggyeztek már abban, hogy az ilyen „természeti emlékeket” (Naturdenkmäler) állami birtokká kell tenni.

De a szakértő vélemény kimondotta azt is, hogy ezek a Heidék, mint ilyenek, csak akkor tarthatók fenn, ha mérsékelt mennyiségű legelő marhát bocsátanak rájuk, mivel régebben is állatok legeltek rajtuk és ennek köszönhető, hogy nem lettek erdőkké és hogy a pázsitfűvek nem

birták elnyomni a hangákat (Ericaceae) és egyéb érdekes növényeket.

Bizonyos tehát, hogy ha napjainkban valamely erdőrészt egészen bekerítünk, elzárunk és bántatlanul, érintetlenül nőni hagyunk, nem fogjuk az ősi erdők valamennyi típusát ezen a módon megkaphatni. Érdekesebb lesznek ugyan a fák, melyek így nagy kort érnek, de lakatlanok az illető erdőrészek.

Hogy az ősállapotban levő földrészek erdőségei nem voltak mind olyan sötétek és lakatlanok, azt Észak-Amerika példája mutatja. Az ősállapotban megtartott „nemzeti parkok”, melyek közé többi közt az óriási kiterjedésű Yellowstone-park is tartozik, ugyancsak nem egyhangu és nem is lakatlan.

Már igazán ideje volna, hogy az illetékes szakkörök hazánkban is foglalkozni kezdenének az egyre pusztuló állat- és növényfajok megmentésének gondolatával és legelőszőr összeírnák azokat a fajokat, melyek csak kevés helyeken maradtak még meg és az illető helyeket meg kellene tartani olyan állapotban, aminőben az illető, végenyészeti szélén álló fajok megélhetésére alkalmasak. És pedig úgy a hegyes, erdős tájakon, mint a dombvidékeken és a síkságon. Nem is kellene sokat elvonni az ekétől és a fölforgató kultúrától. Egy-egy megyében összesen átlag egy-két ezer hold elég volna. Egész Magyarországon 20 ezer holdnyi föntartott területrészletekkel érdekesebb állat- és nö-

szólított, hogy kövessem. Vonakodtam, de hideg, vaspillantásának engedelmessékednem kellett.

Szóltanul ástunk egy két méter hosszú s egy méter széles gödröt. Mikor ezzel a munkával elkészültünk, fölsóhajtott, bement a házba s előbb egy férfinak, azután a feleségének a holttestét hozta ki.

Letörtem pár ákácágot s bedobtam a sirba. Millner a két halottat belefektette a földet ismét fölhánytuk s szóltanul hagyta ott a sirt. Rövid imát mondtam a szerencsétlenek sirjánál s követtem.

A házban várt. Pár szóval elmondta a tényállást. A felesége megcsalta az alatt, míg ő uton volt. Rájött, de in flagranti akarta őket érni. Valami álmot vett be, hogy annál könnyebben játszassa a halottat. S míg mozdulatlanul és holtnak tartva ott feküdt, meggyőződhetett a felesége hűtlenségéről. Elfogta a düh s hogy mélyen megsértett férji becsületét megbosszulja, elkövette azt a tettet mely engem akkora borzalommal töltött el.

Szóltanul ültünk egy ideig egymással szemben, azután így szólt:

— Így ni, John, most már ismered a történetemet.

Megkívánom tőled, hogy egy évig senkinek se szólj arról, a mi a házamban történt. Elrendezem itteni ügyeimet azután kivándorlok Nyugotausztráliába.

Megigértem, hogy hallgatom.

Ujra fölkerestük alvóhelyünket, nyugodtan lefeküdt s oly nyugodtan aludt, hogy senki sem gyaníthatta volna benne az előbbi gyilkost.

Három óra felé világosodni kezdett s nem voltam képes kitartani a szobában. Felöltöztem s kimentem a szabadba. Azt a helyet, a hol eltemettük őket, eleinte alig tudtam megtalálni, de később ráakadtam.

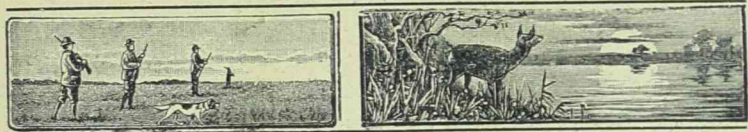
Az istállóban már ott volt James, a ki lovaimnak friss zabot öntött a vályuba. Mikor megtudta hogy már indulni akarok, reggelit hozott, mely teából, kenyérből, sonkából és tojásból állt.

Szomorú s halvány volt; néha vizsgálódva nézett rám. Teherhordó lovamra fölrakott minden használható dolgot és élelmiszert. Fölültem hátsólovamra s erős kényszerítés után elkocogtam.

Csodaszép reggel volt, a bokrokon miriád har-
matcsöpp ragyogott. Jakka, ez az erős csőrű nagy ma-

vénfajainkat alkalmasint mind meg lehetne menteni. És e föntartott területek egyrésze mint legelő, vagy mint okkal-móddal vágott erdő, még jövedelmet is szolgálhatna.

A „TERMÉSZET” UTÁN.

A kutya a hadsereg szolgálatában.

Nem is olyan általánosan ismert dolog, hogy a közös hadseregben a tábori kutyákkal már régóta kísérleteznek. Eleinte csak egy-két csapat, később pedig a hadsereg harmadrésze el volt látva ilyen kutyákkal. azonban a kutyák nevelése olyan lassan ment, hogy jóformán még a legénységnek sem volt tudomása arról, hogy a tábori kutyákat tulajdonképpen mire fogják használni?

Az osztrák hadseregben mindig volt minden ezredben egy kutya, ez azonban a zenekaré volt s a dobos gyakorlatok alkalmával. 1866-ban, mikor az olasz hadjáratban a 66-ik gyalogezredet elfogták, a zenekar kutyája annyira megijedt az idegenektől, hogy a dobos együtt eszeveszett futásnak eredt, s több mérföld hátrahagyása után csak akkor állt meg, a mikor osztrák földre és ismerős katonák közé jutott.

A tábori kutyákkal különben más nagyhatalmak katonasága is végzett kísérleteket. Először is a közönséges házi kutyákkal próbálkoztak meg, de ezek nem váltak be, tehát a nemesebb fajokhoz folyamodtak. Kitérőnek bizonyult az angol fajta Airedale-Terrier, azután pedig a német juhászkutya, a mely ugyan nem olyan tanulékony, mint az előbbi, hanem sokkal nagyobb és erősebb amannál s már amúgy is sokkal edzettebb. Egy jó tábori kutyának főkélléke, hogy jó hallása és jó szaglása legyen és hogy ellent tudjon állani az idők viszony-

tagságainak. Ezért a fiatal kutyáknál rendszeren tudakozódnak az apa- és anya-állat után is, mert azok természete legtöbbszörre átszáll az utódra is, s a kevésbé nemes és nem tiszta fajállattal nem igen törődnek. A tábori kutyán nem szabad semmi fehér foltnak lenni, nehogy feltűnő legyen és az ellenség meglássa.

Legfontosabb azonban mindenesetre a nevelés, az oktatás. A kismélt állat legyen egészséges, erős és lehetőleg fiatal, mert még fiatal korban is nehéz belőlük egyes rossz tulajdonságokat kiverni, a mi vénebb korban teljesen lehetetlenség, bár némely ügyes tanító a kutyának egyes kiirthatatlan rossz tulajdonságait is ügyesen tudja felhasználni.

A tanítás meglehetősen nehéz. Roppant türelem, éles megfigyelés kell hozzá, s alaposan ki kell tanulni a kutyának minden szokását, s az oktatásnál a fődolog a legszigorubb következetesség. Rendszeren 6 hónapos korban kezdik el a tanítást s inkább nevelni kell az állatot, mint dresszírozni, s lehetőleg a botot, korbácsot mellőzni a tanító eszközök közül, mert akkor a kutya elveszti a kedvét a tanulástól. Fontos dolog, hogy a kutyának mindig legyen alkalmja a már tanultak ismétlésére és ha büntetést kap, mindig tudja, hogy miért kapott ki, de a tanító, ha meg is veri néha a kutyát, el ne engedje szaladni s e végből jó, ha a kutyák pórázra kötve tanulnak. Koplaltatni nem tanácsos őket, mert akkor, ha szerét ejthetik, elkószálnak oda, a hol enni kapnak. Ellenkezőleg, ha meg akarjuk őket jutalmazni, legjobb nekik valami nyaláncságot adni egy-két hízogó szó kíséretében. A kutya így szelidül, így ragaszkodik és így tanul.

A dressura egyes fázisai a következők: 1. A topantás, tudniillik, hogy a kutya gazdája fütytyentésére vagy szavára, később pedig egyszerű intésére azonnal hozzámenjen. 2. A szobában való tisztaság. 3. A hely azonnali felkeresése a hová küldik. 4. Feküdj! Előre! stb. parancsszavak megértése és teljesítése.

dár lekotyogta reggeli üdvözlését a verőfénybe. Ezt a madarat nagyon szeretik a gyarmatosok, mert rendre őli a rettegett fekete viperákat. Itt-ott kengurukat is láttam, melyek nagy szökésekkel iramodtak el, mikor engem megláttak.

Pár óráig lovagolhattam, mikor egyszerre csak lödögést hallottam a hátam mögött.

— Megálj! — kiáltja felém valaki.

Egy vadonbeli portyázó rendőr volt. Megálltam.

— Vissza kell jönnie Port-Cartisba.

— Miért? — kérdeztem elbámulva.

— Mert ma éjszaka Millner farmján megölt egy embert és egy asszonyt.

— Én? — mondtam felháborodva. — Hiszen ott sem voltam.

— Nem-e? — monda a rendőr gunyosan. — Maga James Millner adta fel önt s azt is elárulta, hogy merre távozott.

Mi közöm nekem James Millnerhez, mikor nem is ismerem ezt az embert. Az éjszakát itt töltöttem a vadonban.

Szilárd hangon mondtam, de egész testemben reszkettem.

A rendőr fekete szemei oly különösen villogtak.

— Tehát mégis csak akadnak barátok, a kikben meg lehet bízni, — monda egyszerre egy ismerős hang.

Nagy bámulatomra James Millnert ismertem föl benne, ki lekapta álszakállát.

Ennek a puskának mindegyik csővében egy golyó van. Az egyik neked volt szánva, ha csak egy szót is elárulsz az éjszakai eseményből.

Gyorsan megfordítá a lovát s bevágatott a végtelen vadonba.

A férfiak némán hallgatták. Azután valamennyien megrázták John kezét s derék legénynek mondták. Néha-néha még egy-egy kérdést intéztek hozzá, a parázs lassanként kialudt s a terítőbe burkolt alakok csak alig voltak kivehetők. Lassanként elcsendesedett mindenki. John Tinny újra megtömté a pipáját s gondolatokba mélyedve virrasztott.

Ha az előzetes dressura, a mi már magában is meglehetősen nehéz, be van fejezve, akkor következik a hadi kutyának tulajdonképpeni dressurája a mely ugy a kutyától, mint idomítójától a legnagyobb türelmet és kitartást kívánja meg. A „kész“ hadikutyától megkívánják, hogy urának sohasem ugatással, hanem mindig morgással jelezze azt, ha idegenek vannak jelen, vagy közelednek feléje. Hogy a kutyával ennyire haladhasson, idomítójának vele hosszas gyakorlatokat kell tartania először a szobában, azután a szabadban. Ha eléggé éber, akkor arra kell kiképezni, hogy ne ijedjen meg a lövéstől s azután ki kell üzni belőle a vadászszenvet. Semmiféle állatra nem szabad vadásznia, semmiféle állati nyomot követnie, vagy idegen kutyákkal törődnie. Az apportírozás olyan gondolat, mely alkalmas arra, hogy a kutya szellemi képességét és munkaképességét fokozza. az elveszett tárgyak megkeresése is ebből fejlődik ki. Ez szoktathatja a kutyát arra is, hogy ura nyomdokait megtalálja és kövesse. Ha a kutya mindezekben a gyakorlatokban tökéletes, akkor lehet csak áttérni a „jelentkezés“ begyakorlására, mely a legfontosabb feladata a hadikutyának.

A kutya urának segédje kanyargós utakon elviszi az állatot, azután kezével az egyenes irányt megmutatva, visszabocsátja urához. Mind nagyobb és nagyobb távolságokon s nehezebb terezen ismétlik meg ezt a kísérletet, mindaddig, míg a kutya bárhol is a leggyengébb uton vissza tud találni urához. Keresztül fut falvakon, városokon a nélkül, hogy idegen emberektől vagy állatoktól zavartatná magát. Az uszás megtanításával befejeződik a hadikutya dressurája s most már következik a vizsga, a melynek eredményéről bizonyítványt kap a kutya. Ebben a bizonyítványban az 1-es szám elégtelent, a 2-es elégségest, a 3-as jót és a 4-es igen jót jelent. Ezek szerint az osztályozó pontszámok szerint igazodik azután a kutya kvalifikációja és rangja. Ha két vagy több kutya pontszáma egyenlő, akkor a tenyésztési érték dönt a rangsor fölött.

A hadikutyát különösen a biztonsági szolgálatban alkalmazzák és pedig az őrszemek és őrzőjáratok védelmére, továbbá jelentések továbbítására, az őrszemek és előőrsök közti összeköttetés fentartására.

A sebesültek és holtak felkutatása az egészségügyi kutya feladata. Erre a hadikutyát nem szabad tanítani, mert ez, ha utjában sebesültre talál, ennek iparkodnék segítséget hozni és megfellebbezni tulajdonképpeni feladatáról.

Az egészségügyi kutyák az egészségügyi csapatokhoz tartoznak s előzetes dressurájuk ugyanolyan mint a hadikutyáké, de azután arra tanítják őket, hogy mindenütt, a hol sebesültet vagy holtat találnak, megáljanak s ezt jelezzék a csapatoknak.

A hadseregünkben alkalmazott kutyák javarészt Angliából valók s ott is nyerték előzetes dressurájukat. A további dressurát az ezredekben erre a célra betanított altisztek végzik rajtuk egy tiszt felügyelete alatt.

Felhívás

Magyarország összes megyei, járási, községi és közbirtokosági erdőőreihez.

Kedves kartársak!

A veszprémi vármegyei megyei, járási és községi erdőőrök mozgalmat szándékoznak indítani általánosan ismert sanyaru helyzetünk javítása céljából.

Szándékunk egy emlékiratot szerkeszteni s azt küldöttség útján előterjeszteni a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur Ö méltóságánál, melyben elősorolnánk tartathatlan helyzetünket s kérnénk azt, hogy éppen ugy államosítsunk, mint a hogy az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott tisztviselők államosítva vannak, ha pedig ez egyelőre még kivihetetlennek mutatkoznék, akkor legalább a vármegyei nyugdíjalapokba vétesünk fel s fizetésünk országsszerte egyenletes arányban állapítsák meg, még pedig oly összegben, mely a szerény megélhetést biztosítja.

Az emlékirat átnyújtása céljából megválasztandó küldöttséghez minden vármegyéből egy-egy kartárs csatlakoznék, mely küldöttség költségeit természetesen mindnyájunknak közösen kellene viselnünk s erre a célra személyenként 80 fillért áldoznunk, mely hozzájárulásból fedezve lenne az emlékirat megszerkesztésének és ki nyomtatásának a költsége is. Az emlékiratot megküldőnek valamennyi országgyűlési képviselőnek is.

Hogy ezt a kitűzött célunkat elérhessük, mindnyájunknak egy szívvvel-lelékkel tömörülnünk kell.

Veszprémi vármegyei kartársaim megbízásából felkérem ennél fogva a hazabeli elől említett összes kartársakat, hogy mozgalmunkhoz csatlakozva akár vármegyénként, akár erdőgondnokságonként sürgősen gyűléseket tartsanak, azokon kívánságainak adjanak kifejezést s foglalják jegyzőkönyvbe, ezen kívül közöljék a szolgálataikra és javadalmazásukra vonatkozó szabályrendeletet s mindezeket, valamint a 80—80 fillér hozzájárulási költséget összegyűjtve hozzám folyó évi április hó 20-ig küldjék be.

A küldemények átvételét lapunk útján nyugtázni fogom.

Azt hiszem, hogy ez a felhívás nem fog süket fülekre találni s mindegyik kartárs, ki arról tudomást szerez, kötelességének fogja ismerni arra azoknak a kartársainak figyelmét is felhívni, kik lapunknak nem olvasói s miután bajaink mindnyájunknál közősek, valamennyi kartárs be fogja látni, hogy azokat közös egyesüléssel kell leküzdenünk. Ha kivétel nélkül valamennyien — az erdőszolgáinkkal együtt több mint tízezeren vagyunk — egy akarattal csoportosulunk s kérésünknek az illetékes helyen nyomatékokat adunk, lehetetlen, hogy fáradozásunkat siker ne koronázza.

Adja Isten, hogy ugy legyen!

Veszprém, (Csorda-utca 1263.) 1905. március 4.

Kartársi üdvözléssel:

Sticz László, járási erdőőr.

Az Évkönyv

200 oldalnyi vaskos kötetben elhagyta már a sajtót s a könyvkötő kezeibe került. A szétküldés a ránk következő héten már kezdetét veszi s 8—10 nap alatt a megrendelők annak birtokába jutnak. A késedelem okát ismételtén kifejtettük s most ujólag kérjük tisztelt megrendelőinket, hogy elismerve a kezdettel való küzdés nehézségeit, elnézéssel legyenek irányunkban a nekünk is kellemetlen késedelemért. A jövő évre szerkesztendő

évfolyamnál ez már nem fog előfordulni, mert annak nyomtatását már májusban szándékoztunk megkezdeni, hogy így az egész szöveggel készen legyünk akkorára, mire az 1906. évi naptár megjelenik, a mi rendesen augusztus hó végén szokott lenni. Ilyen beosztása a munkának lehetővé fogja tenni azt, hogy a mű már novemberben kerül szétküldésre s így az minden előfizetőnek már ujév előtt birtokában lesz. Természetes, hogy a második évfolyam kiadására is csak abban az esetben vállalkozhatunk, ha arra megfelelő számú előfizető jelentkezik s a 2 korona előfizetési díjat folyó évi április hó végéig hozzánk (Évkönyv kiadóhivatala, Szászsebes) beküldi. Most még ideiktatjuk az Évkönyv újabb megrendelőinek neveit, megnyugtatóan arra nézve, hogy megrendelésüket vettük, az I. évfolyam további megrendelőinek nevét azonban már fölöslegesnek tartjuk közölni, mert ezek részére a könyvet a rendelés beérkezése után azonnal postára tesszük. Jövőben már csak azokat a megrendeléseket fogjuk közzétenni, melyek az 1906. évi II-ik évfolyamra szólnak. Utolsó közlésünk óta megrendelést tettek:

- 686. Asztalos Károly, Nadrág.
- 687. Schrötter Antal, Tökés.
- 688. Dudás Ferenc, Császtó.
- 689. Schüller Antal, Borsa.
- 690. Stroffek József, Garam-Kürtös.
- 691. Debreczeni Zsigmond, Ó-Pécska.
- 692. Magas Dániel, Verespatak.

A NAGYVILÁGBÓL.

A helyzet hazánkban az elmúlt hét folyamán jóformán semmit sem változott s azok, a kik arra vállalkoztak, hogy az országot ki fogják vezetni a bonyadalmakból, nem mondhatják, hogy csak egy lépést is tettek volna előre a kitűzött cél felé. A hét folyamán tovább folytak az audienciák, melyeken Ő felsége a király minden pártárnyalat kiválóbb férfait fogadta, hogy a kibontakozásra vonatkozó véleményüket meghallgassa. Az országgyűlés ilyen viszonyok között e hó 8-án újból csak abból a célból gyűlt össze, hogy rövid időre ismét elnapolja magát, mert az a felfogás uralkodik, hogy míg új felelős kormány nincs, addig a képviselőház érdemleges tárgyalásokat nem folytathat. A jövő hét talán már meghozza a döntést s a dolgok menete bele zökken a rendes kerékvágásba.

A keletázsiai harctéren nagy szárazföldi csata dúl az egész vonalon. A japánok nagy erőfeszítéssel igyekeznek az orosz sereg két szárnyát megkerülni, hogy így elvágják Kuropatkinnak visszavonuló útját és hadseregét teljesen bekerítsék, a mi természetesen ennek végső katasztrófáját jelentené. Jól tudja ezt az orosz fővezér s azért a támadások ellen a legnagyobb erőfeszítéssel védekezik. Ugy látszik, hogy ez a csata, mely nagy arányainál fogva eddig páratlanul áll a világtörténelemben, döntő lesz a háború jövő sorsára. A harc-vonal szélessége, a melyen az ellenfelek küzdelemben állanak egymással, meghaladja a 120 kilométert, a mi élenként igazolja a csata nagy arányait. A döntés nem várthat sokáig magára s pár nap múlva már ki fog derülni, hogy melyik fél kapta meg a győzelem pálmáját.

Hasznos tudnivalók.

Rétápolás.

Tudvalevő dolog az, hogy a boronálásnak a rétre igen jó hatása van, mely körülmény a következőkben leli magyarázatát. A rétet alkotó különböző füvek és herefélék gyökérzete a feltalajt anynyira behálózza és megtömiti, hogy az jóformán teljesen légjárhatatlanná válik s a gyökér rendszeres életműködése csak igen lassan mehetne végbe boronálás nélkül. Továbbá a gyökér tápanyagfelvételénél szereplő savak a talaj legfelső rétegében túlságosan felhalmozódnának s ki nem váltatván az egyes kényesebb természetű, igényesebb fűfélék silylődését, elhalását eredményeznék, minek megint természet-szerű következménye lenne az, hogy a kipusztult jobb füvek helyét lassan-lassan gyomok, mohfélék, egyszóval csekély takarmányértékkel bíró növények foglalják el s folytonos terjedésükkel veszélyeztetnék a még meglevő értékesebb fűféléket is.

Ha azonban a rétek kellő ápolásban részesülnek, az igényesebb fűfélék is megtalálják életfeltételeiket, jobban elterjednek a herefélék, évről-évre nagyobb területet foglalnak le, elnyomják a rosszabb minőségű füveket s ha ezen felül még egyes értékesebb növények magvának elvetéséről is gondoskodunk, rétünk a legkitünőbb takarmányt termő növényekből fog állani. Ezért van olyan nagy jelentősége a rétek rendszeres boronálásának, amelynek keresztülvitelére a legalkalmasabb idő az ősz és tavasz.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A rovarok ereje.** Pateau francia természetbuvár kísérleteket végez az irányban, hogy megállapítsa, vajjon az apró és nagyobb rovarok mennyi terhet képesek elvinni s így összehasonlítást végeztet a nagyobb tehervonó állatok ereje között is. Apró kis sulyokat készített és ezekkel mérte meg a rovarok erejét s néha igen meglepő eredményre jutott s kiderült, hogy a legkisebb rovarok aránylag nagyobb testi erőt képesek kifejteni, mint némely igavonó állat. A cserebogarak erejének meghatározására tetszetős kis fogatot készített, amelyet sulyokkal terhelte meg s azt találta, hogy a cserebogár huszonegyszer nagyobb terhet képes odábbvonszolni mint egy ló. Mert amíg a ló saját testsúlyának hathetedrészét vonja, addig a cserebogár annak éppen tizenegyszeresét bírja el. Még erősebbek a méhek, amelyek néha harmincszor akkora testet cipelnek tova, mint testük sulya s a kis szú, mely a fákat őrli, valóságos Herkules, éppen úgy, mint a pici dolgos hangya.

NAPI HIREK.

— **Halálozás.** A könyörtelen halál ismét két derék hivatást ragadta ki az élők sorából. A visszaérkezett lappeldányok címszalagjára a posta által tett megjegyzés szerint ugyanis meghalt Gallusz János kartársunk Palánkán, Bács-Bodrogygyében és Erdélyi Ferenc kartársunk Kis-Kun-Félegyházán, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyében. Küzdelemteljes életük után adjon nekik az ég csendes pihenést, az őket gyászolóknak pedig vigasztalást. Nyugodjanak békében!

— **Eleven szarvason lakmározó róka.** Ausztriában Radstatt környékén, múlt hó 4-én egy ottani vadász egy a hóban fekvő szarvastehénre akadt, mely látszólag nem bírt helyéből mozdulni. A vadász rögtön felismerte, hogy a tehénnek mindkét első lábszára — nyilván esés következtében — térden felül ketté van törve. Hogy a szegény állatnak kinjait megrövidítse, rögtön föbe lőtte. Ekkor aztán jobban szemügyre vevén a tehenet, meglepődve konstataulta, hogy annak a hátát — a mint a hóban levő nyomokból csálthatatlanul megállapította — egy róka kikezdte, vagyis a gonosz állat, a szegény s magával tehetetlen élő tehénnek a testén lakmározott.

— **Farkasok a vidravasban.** Egy oroszországi vadász a területét átszelő folyócskában tenyésztett halak óvása végett, vidra-vasakat rakott ki nemrégiben, mert észrevette, hogy a folyó szép halállományában a vidrák nagyon kezdenek garázdálkodni. Alig három hét lefolyása alatt, ezekben az aránylag kicsiny vasakban, a személyzet legnagyobb bámulatára négy ordas fogódzott meg, s egy sem ment a vassal messzebb, mint egy kilométernyi távolságra. A hóban könnyen követhették a farkasok csapását, s így valamennyi hurokra került.

— **Eredményes tigrisvadászat.** Múlt évi július havában az indiai maharadzsa két vendége négy nap alatt 10 tigrist ejtett el. E mellett a véletlen úgy hozta magával, hogy ez a fölöttébb ritka eredmény egyenlően oszlott meg a két vendég között. Mint egy külföldi szaklapban olvassuk, a gondos előkészületekből, a miket az indiai nábob eme vadászat érdekében megtett, bizonyos számítottak eredményre, de hogy az ilyen sikerdus legyen, azt senki sem merte volna remélni. Már az első napon a táborozási hely közelében rendezett hajtóvadászaton, a vadászok mindegyike lőtt egy-egy tigrist az elefánt hátáról. Este a vendégek lesbe ültek, s csakhamar lelőtte az egyik vadász a kikötött bikán termett himtigrist, míg a másik a rögtön előtörő nőtény tigrist durranította le. A második napon újból elefántokkal volt hajtóvadászat, s akkor az egyik vadász az elefántja ormányába kapaszkodott nőtény tigrist lőtte le, míg társa egy elillanó félben lévő him tigrist ejtett el. Harmadnapon más területre mentek a vadászok s ki lévén mérülve, ezuttal pihentek. A negyedik nap ugyancsak hajtóvadászat közben mindegyik vadász egy-egy öreg nőtényt és egy fiatal tigrist ejtett. Ez alkalommal majdnem szerencsétlenség történt, mert az egyik fiatal tigris, anyját halálosan összerogyva látván, dühében ritka vakmerőséggel az elefánt nyakán termett, úgy hogy a vadász a nagy közelségnél fogva, alig bírta fegyverét archoz kapni, s csak úgy tudta lelőni, hogy a tigris egy kissé lecsuszott. (V.-L.)

— **Váratlan örökség.** Komáromból írják: K u h n Móríc Márkus komáromi gesztenyesütő még a hetvenes években kivándorolt idegen országokba, s mivel évtizedekig semmi hír sem érkezett róla, még a gyermekei is azt hitték, hogy meghalt. A múlt év őszén azonban hivatalos értesítés jött a városba Jokohámából, hogy ott K u h n Móríc Márkus meghalt és háromszázezer korona vagyont hagyott hátra. Le is tárgyalták a hagyatékát Nagy Vilmos dr. komáromi közjegyzőnél s átadták az

örökséget az elhuyt két gyermekének. A dologban az a legérdekesebb, hogy a japán hatóság Komárom város polgármesterétől magyar nyelvi megkeresésben tudakozódott az örökösökről.

— **Meggyilkolt aggastyán.** Naszódraól jelentik, hogy Gewürz Baruch eintradami lakos 78 éves aggastyánt 3-án este 10 óra tájban két ismeretlen meggyilkolta. A meggyilkolt tökepenzes volt, de gyilkosai ki nem rabolhatták, mert nem volt idejük.

A kiadóhivatal postája.

Szász Zsigmond urnak, *Lunka*. A címet kiigazítottuk. Az Évkönyv szétküldése most vette kezdetét, de természetesen a sok csomagolás és címzés miatt ez hosszabb időt vesz igénybe s így még pár napi türelmet kérünk, mert a nyilvántartás sorrendjét a rend miatt be kell tartanunk. — **Matkovics Vilmos** urnak, *Kesztölc*. A 2 koronát a könyvnyomda megkapta s ezzel folyó hó végeig lett előfizetve. — **Tóth Joachim** urnak, *Facsét*. Bizony nehéz időket élünk most valamennyien s így sorait teljes mértékben méltányoljuk. — **Lakatos Mihály** urnak, *Lakytelek*. Igazsága van; előfizetése június végeig van rendezve; a hiba sajnálatos tévedésből történt. — **Ördög Ferenc** urnak, *Zimbró*. A lejáratot megfelelően helyesbítettük a folyó hó végére. — **Koztík Ignác** urnak, *Dobó*. A könyvnyomda r.-t. megkapta a 2 koronát. — **Granzer Jenő** urnak, *Sarval*. A lapot mindig a megjelenés napján, vasárnap tesszük postára, így már annak hétfőn okvetlenül a sümegi postán kell lenni. Talán ott hibás a továbbítás. A hiányzó két számot utánküldtük. Az itt vasárnap megjelenő lapot nem küldhetjük úgy, hogy már aznap mindenki megkapja, de a jövő évfolyamot majd úgy fogjuk berendezni, hogy ez megtörténhessék. — **Tornyos Ferenc** urnak, *Pthrágy*. Előfizetése a folyó hó végén jár le. — **Matisz Pál** urnak, *Tajna*. Az előfizetési rendesen beérkeztek s így március végeig reneben vagyunk. A lapban csak azok előfizetését nyugtázzuk, kik ezt az utalványszelvénnyel kívánják. — **Schmuk György** urnak, *Kéthely*. A 21. és 22. számot f. hó 6-án ismét postára tettük. — **Klespitz János** urnak, *Sopron*. A 2 korona beérkezett. — **Schüller Antal** urnak, *Borsa*. Szíves ígéretét köszönettel vettük s előjegyeztük az Évkönyvre is. — **Miklái Pál** urnak, *Deseda*. A 4 korona beérkezett. — **Pécskay Döme** urnak, *Perecseny*. **Chovan János** urnak, *Kapronca*. Köszönet az új hívek szerzéseért! — **Lamos Lajos** urnak, *Ujmassa*. Előfizetése a folyó hó végeig rendezve van, valamint az Évkönyvre beküldött 2 korona is el van könyvelve 679 tétel alatt. A lejárati csak tévedésből lehetett úgy írva a címszalagra. — **Bálint József** urnak, *Nyírad*. Nyilvántartásunk szerint az előfizetés lejárásának ideje január 31, de miután mi a sok között könnyebben tévedhettünk, elfogadva állítását, az előfizetést áttettük folyó hó végére. — **Szemán Mihály** urnak, *Gölnicbánya*. A címet helyesbítettük.

Hirdetések és pályázatok.

Számtan

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az erdőőri szakvizsgára magán uton készülők és erdőaltisztek részére.

Irta: **Béky Albert**,
m. kir. erdész,

16—

a szászsebesi m. kir. erdőrendezőség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V., Alkotmány-utca 6.) **Ára:** 2:40 K, bérmentve 2:60 K.

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” gyorsajtóján.

ERDÉSZETI ÚJS

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Pénzküldemények a

„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSZKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlköztásoknál, eladás vételne. minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér- — sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. március 12.

24. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: Néhány szó az őserdőkről. —
2. A kutya a hadsereg szolgálatában. —
3. Tárca: A vadonban. —
4. Felhívás. —
5. Az Évkönyv. —
6. A nagyvilágból. —
7. Hasznos tudnivalók. —
8. Külömfélék. —
9. Napi hírek. —
10. A kiadóhivatal postája. —
11. Hirdetések és pályázatok.

BLUM és TÁRSA

Elsőrangú egyenruházati intézet

BUDAPEST IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. sz.

Mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású *****

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

— nemkülönben felszerelési cikkek szállítására. —

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekintheő számos elismerőnyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmívelésügyi Miniszterium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jó kopók.

ges felhagyása miatt 2 jó kopó
vesek. Az egyik kan, a másik
ulat, rókát jól hajtanak. Érdek-
mak alólirotthoz.-----

Strobl Rudolf, Szászsebes.

Pályázat.

Báró Bornemisza Elemér Öméltósága szil-
lágymegyei erdőbirtokainál egy

kezelő erdőőri

állásra pályázat nyittatik az alábbi javadalmazás
mellett:

1. Készpénzfizetés	480 K
2. 2 drb. szarvasmarha tartás .	320 K értékben
3. 4 m. mázsa buza.	56 „ „
4. 8 „ „ elegybuza . . .	96 „ „
5. 24 ürm. beszállított dorongfa	48 „ „
6. 2 hold kert	40 „ „

Összesen 1040 Korona,

valamint egy szoba, konyha és kamarából álló
természetbeni lakás.

Ezen állásra csak nős, erőteljes és gyakor-
lattal bíró egyének pályázhatnak.

Vadászatban jártasak előnyben részesülnek.

Az állás f. évi április hó 15-ig elfoglalandó.

Pályázók felhivatnak, hogy kellően felszerelt
és sajátkezüleg irt kérvényeiket **f. évi március
hó 20-ig Nagy László erdőtanácsosnak,
Kolozsvár Egyetem-utca 7.** küldjék be.

Erdőőrök és vadászok részére

legjobb **vadász-fegyvereket** jutányos árban
szállít

Lakatos Károly,

Budapest II., Csalogány-u. 26.

Á r a k: 60, 76, 80 és 96 kor.

Gavallér-puskák: 104, 110 és 130 kor.

A fegyverek mind be vannak löve
s csak a teljesen megfelelők kerülnek eladásra.

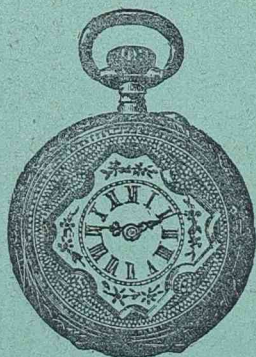
***** Élő vad! *****

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad tengeri-nyulakat, baglyokat és
minden más állatokat magas áron vásárol az
Élőállatkiviteli vállalat és állat-nagykereskedő:

O. FRANK, Wien V.,

Zentagasse 48. szám.

Továbbá szállítok mindennemű élő-vadat és
más elsőminőségű állatot. Minden vadásznak
és vadászat-kedvelőnek nélkülözhetlen tanács-
adóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és
bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz
saját hálóimat és foglyok s fácánok szállításá-
hoz saját csomagolási eszközeimet bérmentve
küldöm meg. :24—26

3061 E. sz.

Valódi ezüst remontoir
női óra, belső porvédő
fedéllel, tiszta, diszes vé-
settel, 9 kor. 50 fillér.

Kérjen képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

ERŐS GYULA

Nagyszeben, Disznódi-utca 3. szám.

Mindennemű

órák, ékszerek, arany- és ezüstáruszerek,
ezüstevőeszközök, asztalfeltétek, templomi
kellékek, Erdélyország legnagyobb raktára.

Látszerészi cikkek nagyraktára.

SZÉTKÜLDÉS CSAKIS UTÁNVÉTEL MELLETT

Mindenféle vésések legjutányosabban számíttatnak.

Olcsó és szabott árak, jó és pontos kiszolgálás.

+++++

Régi vagy törött ezüst- és aranyműveket, régi ezüst- és
arany-pénzműveket, drágaköveket, keleti gyöngyöket a
legmagasabb napi árban beváltom vagy fizetesképpen
elfogadom.

Vadászszobák berendezése,
trophaeák, szőnyegek, új szerke-
zetű fegyvertartók, reliefképek
készítésére, valamint mindenféle
állatok művészi preparálására
vállalkozom. — Preparálásra alkalmas
vadat a legjobb áron megveszek:

HAERING EDE

SZEGED.

Lakásom: Zsigmond-utca 7. sz.

ÉVKÖNYV

Az ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI ALTISZTI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE AZ 1905-ik ÉVRE

immár munkában van s a következő tartalommal fog megjelenni:

1. Előszó.
2. Erdészeti havi teendők.
3. Vadászati havi teendők.
4. Kivonat az erdőtörvényből.
5. Az erdőmunkásokról szóló törvény.
6. Ministeri rendelet az erdőőri szakiskolákról.
7. „ „ „ „ szakvizsgákról.
8. „ „ a vadőri „
9. „ „ „ hatósági eskükről.
10. Vadászati törvény.
11. Fegyveradó-törvény.
12. Kivonat a szolgálati szabályokból. (A fegyelmi vétségekre vonatkozó rész).
13. Fegyelmi szabályok.
14. Fegyverviselés és használat.
15. Utasítás a karabély-töltények használatához.
16. Kincstáriak egyenruha szabályzata.
17. Kivonat a nyugdíj-törvényből.
18. Állandó munkások és napibéresek nyugalombérezése.
19. Kincstáriak legeltetési jogosultsága.
20. Magvak eltartása.
21. Erdei vetőmagvak és tölgyfák kedvezményes vasuti szállítása.
22. Csemeték csomagolása.
23. Csemeték kedvezményes vasuti szállítása.
24. Felesketett erdőőrök adómentes fegyverei.
25. Utadó alóli mentesség.
26. Hasznos madarak jegyzéke.
27. Duvadak mérgezése.
28. Kitömésre szánt állatok kezelése.
29. Erdészeti és vadászati altisztek cimtára.
30. Tárgymutató.

Ezzel a dus tartalommal az Évkönyv terjedelme meghaladja a 200 nyolcadrét oldalt s így vaskos kötetet fog képezni. Az Évkönyvbe foglalt dolgok mind olyanok, melyekre az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnek terhes és felelősségteljes szolgálatának teljesítése közben lépten-nyomon szüksége van s így az Évkönyvnek egy erdészeti és vadászati altiszt asztaláról sem szabadna hiányoznia.

Ennek alapján teljesen indokolt az

Előfizetési felhívás

melyet ezennel az Évkönyvre hirdetünk.

Az Évkönyv előfizetési árát potom 2 koronára tettük, hogy így módjában legyen azt a legszegényebb sorsu erdészeti és vadászati altisztnak is megszereznie.

Az évkönyv nem lesz bolti áru s így abból csak annyi példányt nyomtatunk, a hányra az előfizetési díj folyó évi február hó végéig hozzánk be lesz küldve. Siessen tehát mindenki beküldeni a 2 korona előfizetési díjat, hogy így tájékozva legyünk a nyomtatandó példányok számáról. Az előfizetés beküldője olvashatóan jegyezze fel nevét, lakását, utolsó postáját és a vármegyét.

Az előfizetés a következő címen küldendő:
Az „Évkönyv“ kiadóhivatala, Szászsebes.

Szászsebes, 1904. év október havában.

PODHRADSZKY EMIL,

Az ÉVKÖNYV kiadója.

Nyomatott a „SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG“ gyorssajtóján 1905.

